

İŞÇİLER ARASINDA DAYANIŞMA

Aydınlık Gazetesi, 16 Kasım 2019

Yıldırım Koç

İşçiler görmüş geçirmiş, kısa vadeli çıkarlarını çok iyi bilen, son derece ihtiyatlı insanlardır. Özellikle ekonomik krizin derinleştiği ve işyerlerinde hissedilmeye başlandığı dönemlerde bu ihtiyatlılık daha da artar. 20 yıl önce işçilerin kredi kartı ve tüketici kredisi borçları çok çok azdı. İşsizlik düzeyi de bugüne göre daha düşüktü. İnsanlar o dönemlerde bu kadar ihtiyatlı değillerdi. Şimdi hem işsizlik yüksek ve daha da artıyor; hem de kredi kartı ve tüketici kredisi taksitleri insanları ciddi biçimde sıkıntıya sokuyor. Bu koşullar, insanları diğer işçilerle dayanışma konusunda da daha ihtiyatlı olmaya yöneltiyor. Ancak böyle yaptıklarında kendi ayaklarına kurşun sıkılmış oluyorlar.

İŞVERENLER İŞÇİYİ NASIL İZLER?

İşverenler örgütlüdür. Örneğin, bir organize sanayi bölgesindeki işverenler, işyerlerinin birinde başlayan sendikalaşma girişimine karşı ortak tavır alabilir. İşverenler genellikle kısa vadeli çıkarlarının yanı sıra orta ve uzun vadeli çıkarlarını da dikkate alarak adım atarlar. Bu nedenle de, işçilerinin davranışlarını yakından izlerler. İşçilerin genellikle bundan haberi bile olmaz. Her işyerinde işveren ispiyoncusu işçiler vardır. İnsan kaynakları yöneticileri, bu ispiyoncular aracılığıyla, işyerinden kaç işçinin, örneğin, sendikanın çağrısı üzerine 1 Mayıs mitingine katıldığını, kaç işçinin yakındaki bir işyerindeki direnişe destek vermek amacıyla aralarında para toplayıp direnişçileri ziyaret ettiğini, işçilerden birinin cenazesi veya düğünü olduğunda işyerinden kaç işçinin buraya gittiğini, vb. izler. Böylece, işçiler arasındaki birlik beraberliği, farklı işyerlerindeki işçiler arasındaki dayanışmayı değerlendirir. Birlik beraberlik ve dayanışma varsa, işçi haklarına daha saygılı davranmak zorunda kalır. Birlik beraberlik ve dayanışma yoksa, işçilerin haklarını kısıtlamaya daha kolay yönelir. Bu nedenle, bir işyerindeki işçiler arasındaki dayanışma ve bir işyerindeki işçilerle diğer işyerlerindeki işçiler arasındaki dayanışma, işçilerin gücünü artıran en önemli etmenlerdendir.

Günümüzün en önemli görevlerinden biri, hem işyeri içinde, hem de işyerleri arasında işçi sınıfı dayanışmasının geliştirilmesi ve güçlendirilmesidir.

“Bugün bana, yarın sana”dır. Ekonomik kriz tüm işkolları ve işyerlerindeki işçileri etkiler. Bu etki bazı işyerlerinde daha geçtir. Bazı işyerlerinde de daha azdır. Ancak eninde sonunda tüm işçiler etkilenir. Buna göre, işçiler arasındaki dayanışmanın sendikalar tarafından sistemli bir biçimde teşvik edilmesi, hakların ekonomik kriz koşullarında da korunabilmesinin ön şartıdır. Her işyerinde birçok etnik kökenden, inançtan, siyasi görüşten, meslekten, vb. işçi vardır. Ekmek ve hak kavgası, herkesi birleştirir. Bu birleşme sürecini, bilinçli müdahalelerle hızlandırmak ve güçlendirmek öncelikli olarak sendikaların görevidir.

DAYANIŞMA NASIL ÖĞRENİLİR?

İşçiler arasında dayanışmanın gerekliliği ve zorunluluğu yaşanarak öğreniliyor. Bunun çok güzel bir örneğini 30 yıl önce yaşamıştım.

İskenderun ve Karabük Demir Çelik Fabrikaları'nda 1989 yılında 137 günlük müthiş bir grev olmuştu. Bu grevin işçileri nasıl değiştirdiğine tanık oldum.

Petrol-İş Sendikası'nın 1989 öncesindeki grevlerinden biri İskenderun'da Sariseki Gübre Fabrikası'nda yaşanmıştı. İskenderun Demir-Çelik'te çalışan işçilerin bir bölümü, işe bu grev yerinin yanından geçen trenle gelip giderlerdi. Bu grev sırasında grevcilere hiç yardım etmemişler. Hatta bazı işçiler, trenle geçerken, grevci işçilere seslenir, satacak eşyaları varsa alabileceklerini bağırlarmış.

1989 Demir-Çelik grevi sırasında bahar eylemlerinin de dalgasıyla büyük bir sınıf dayanışması örgütlendi. Hem İskenderun halkı, hem de tüm ülkedeki işçiler ve sendikalar sınıf dayanışmasını gerçekleştirdi. Demir-çelik grevi sona erince grevci işçilere avans niteliğinde bir para verildi. Her işçinin 137 günlük grev sırasında borcu birikmişti. Grevci işçiler, bu kişisel borçlarını ödemediği için, İstanbul'daki bir grev için aralarında para topladılar ve gönderdiler. İskenderun Demir-Çelik'te, hiç tanımadıkları grevci işçilere para toplama geleneği bir süre devam etti. Bugün ne durumda, bilmiyorum.